

## Bijlage 2: Verklarende Woordenlijst

### Algemene Begrippen

- **Armoedegrens**  
De inkomensgrens waaronder huishoudens onvoldoende financiële middelen hebben om in basisbehoeften te voorzien. De gemeente hanteert meestal een grens van **120% van het sociaal minimum**.
- **Bestaanszekerheid**  
Het hebben van voldoende financiële middelen en sociale zekerheid om volwaardig mee te kunnen doen in de maatschappij. Dit begrip vervangt in de nota het begrip 'armoedebestrijding'.
- **Bijzondere bijstand**  
Een financiële tegemoetkoming voor inwoners met een laag inkomen die noodzakelijke kosten hebben die zij niet zelf kunnen betalen, zoals medische kosten of juridische hulp.
- **Energiearmoede**  
De situatie waarin huishoudens een te groot deel van hun inkomen kwijt zijn aan energiekosten en hierdoor in financiële problemen komen.
- **Individuele inkomenstoeslag**  
Een extra geldbedrag voor mensen die langdurig een laag inkomen hebben en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering.
- **Laaggeletterdheid**  
Problemen met lezen, schrijven en rekenen, waardoor mensen minder goed in staat zijn om administratieve en financiële zaken te regelen. Ongeveer **6% van de inwoners van Waterland** heeft hier moeite mee.
- **Minimabeleid**  
Het gemeentelijke beleid gericht op financiële ondersteuning van inwoners met een laag inkomen, zoals bijzondere bijstand, minimaregelingen en schuldhulpverlening.
- **Participatiewet**  
Wet die bepaalt welke ondersteuning gemeenten bieden aan mensen met een uitkering, een arbeidsbeperking of een laag inkomen.
- **Recidivecijfer (schuldhulpverlening)**  
Het percentage mensen dat na een schuldentraject opnieuw in de schulden komt. Landelijk ligt dit rond de **12%**.
- **Sociaal minimum**  
Het wettelijk vastgestelde minimuminkomen dat mensen nodig hebben om in hun basisbehoeften te voorzien. Dit is afhankelijk van de bijstandsnormen en de gezinssituatie.
- **Vroegsignalering**  
Het vroegtijdig opsporen van betalingsachterstanden om te voorkomen dat inwoners in problematische schulden terechtkomen. Sinds 2021 is vroegsignalering een **wettelijke taak** van gemeenten.

---

### Schuldhulpverlening en Aanverwante Diensten

- **Budgetcoaching**  
Een begeleidingstraject waarin inwoners leren hun financiën beter te beheren. Dit kan bestaan uit hulp bij budgetteren, het maken van een financieel overzicht en het aanleren van financieel gezonde gewoonten.
- **Geldfit**  
Een landelijk platform dat inwoners helpt inzicht te krijgen in hun financiële situatie en hen doorverwijst naar passende hulp.
- **Minnelijke schuldregeling**  
Een traject waarin de gemeente onderhandelt met schuldeisers om een schuldregeling te treffen zonder tussenkomst van de rechter. Vaak leidt dit tot een betalingsregeling of gedeeltelijke kwijtschelding van schulden.
- **Nazorg en terugvalpreventie**  
Hulp en begeleiding na een afgerond schuldhulpverleningstraject, om te voorkomen dat mensen opnieuw schulden opbouwen.
- **Ondernemersloket**  
Een loket waar zelfstandig ondernemers ondersteuning krijgen bij financiële en bedrijfsgerichte

vraagstukken, waaronder schuldhulpverlening. In Waterland wordt onderzocht of deze taak kan worden overgenomen door het **Startersloket** van de Arbeidsmarktregio.

- **Schuldregeling zonder afloscapaciteit**  
Sinds **juli 2024** kunnen inwoners zonder financiële middelen een schuldregeling krijgen **zonder af te lossen**. Dit voorkomt uitzichtloze schuldsituaties, maar vereist extra nazorg om terugval te voorkomen.
- **Schuldhulpverlening voor ondernemers**  
Specifieke begeleiding voor zelfstandig ondernemers die in financiële problemen zijn gekomen, inclusief hulp bij heroriëntatie op de arbeidsmarkt.
- **Sociaal Maatschappelijke Dienstverlening (SMD)**  
De organisatie die in Waterland vanaf 2025 verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van vroegsignalering en schuldhulpverlening.
- **Trajectbegeleiding**  
Persoonlijke ondersteuning voor inwoners die een schuldhulpverleningstraject doorlopen, om hen te helpen hun financiële situatie te stabiliseren en op termijn schuldenvrij te worden.

---

#### Hulpmiddelen en Voorzieningen

- **Potjescheck**  
Een digitale tool van Geldfit waarmee inwoners kunnen zien op welke financiële regelingen zij recht hebben.
- **Sociale kaart**  
Een overzicht van alle hulp- en ondersteuningsorganisaties in de gemeente Waterland die zich bezighouden met schuldhulpverlening en minimabeleid.
- **Stadspas**  
Een nog niet ingevoerde pas waarmee inwoners met een laag inkomen eenvoudiger gebruik kunnen maken van gemeentelijke minimaregelingen en kortingen bij lokale ondernemers.
- **Startersloket**  
Een regionaal loket voor startende ondernemers dat mogelijk een deel van de ondersteuning aan ondernemers met schulden zal overnemen.

---

#### Wettelijke Kaders en Beleidsdocumenten

- **Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)**  
De wet die bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor schuldhulpverlening. Belangrijke verplichtingen onder deze wet zijn:
  - Toegang tot schuldhulpverlening voor alle inwoners.
  - Een integrale aanpak waarbij naast schulden ook onderliggende oorzaken worden aangepakt.
  - Vroegsignalering van betalingsachterstanden.
  - Het opstellen van een vierjaarlijks beleidsplan schuldhulpverlening.
- **Beleidsnota Sociaal Domein**  
Het overkoepelende gemeentelijke beleidsdocument waarin alle sociale voorzieningen, waaronder schuldhulpverlening, worden beschreven.
- **Beleidsplan schuldhulpverlening**  
Een verplichte vierjaarlijkse beleidsnota waarin de gemeente haar strategie en maatregelen voor schuldhulpverlening vastlegt.